

Донбаська державна машинобудівна академія (ДДМА)

Факультет економіки і менеджменту

Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри менеджменту

_____ І.П. Фоміченко

“27” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика викладання у вищій школі»

Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	102 Хімія
Освітня програма	Хімія харчових продуктів

Робоча програма «Методика викладання у вищій школі» для студентів галузей знань 10 «Природничі науки», 27 серпня 2019 р. - 17с.

Розробник: **Тельнова Ганна Володимирівна,**
професор, д.е.н.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 1 від 27 серпня 2019 року

В.о. завідувача кафедри менеджменту

(підпис) (Фоміченко І.П.)

© Тельнова Г.В., 2019 рік

© ДДМА, 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 10 Природничі науки Спеціальність 102 Хімія»	Вільного вибору	
Модулів – 1	Освітня програма: Хімія харчових продуктів	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ – _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		15 год.	
		Практичні, семінарські	
		15 год.	
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
60 год.			
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Методика викладання - це оптимальне поєднання загально дидактичних методів, прийомів і засобів навчання, які застосовуються для організації навчального процесу.

Мета курсу «Методика викладання у вищій школі» – надання студентам магістратури цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основи теорії, методики і методології викладання дисциплін у системі ВШ.

Завдання курсу:

- формування теоретичних уявлень про МВ у ВШ як навчальну дисципліну, її мету, завдання;
- ознайомлення з поняттями, категоріями, методами, технологіями МВ у ВШ;
- з'ясування її місця в системі наук;
- висвітлення особливостей методів викладання у ВШ;
- ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ВНЗ;
- оволодіння педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєнні під час вивчення навчальних дисциплін;
- научіння планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять. Використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ВНЗ України, апробування найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін.

Вимоги до знань та умінь.

Після засвоєння матеріалу навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями та вміннями, які безпосередньо пов'язані з ефективним розв'язанням актуальних проблем викладацької діяльності. Попереднє оволодіння науковими фактами, педагогічними концепціями, ідеями дозволить студентам не тільки пояснити існуючі проблеми, але й спрогнозувати їх подальший розвиток, ужити необхідних заходів, щоб запобігти небажаним наслідкам.

Здобувачі мають володіти знаннями про:

- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- між предметні зв'язки методики викладання із іншими дисциплінами;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- форми організації навчання студентів;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотнього зв'язку;
- специфіку застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі;
- особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищого навчального закладу;
- психологічні особистісні якості викладача ВШ, професійні вимоги до нього.

Здобувачі мають володіти вміннями:

- аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення -найсучаснішого педагогічного досвіду;
- застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;
- укладати лекційні тексти за передбачуваною схемою, планом;

- творчо проводити семінарські, практичні заняття, а також СПТ;
- добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;
- застосовувати сучасні освітні технології;
- забезпечувати виконання розвиваючої, координуючої, управлінської функції викладача у ВНЗ;
- здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.

3 Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Методика викладання у вищій школі

Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу.

Мета педагогіки вищої школи: дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання студентів.

Предмет, мета, завдання курсу методики викладання у вищій школі.

Категоріально-понятійний апарат методики викладання у вищій школі.

Методика викладання у вищій школі у системі наук.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання

Принципи навчання у вищому навчальному закладі.

Відмінності національної системи освіти від Європейської.

Принципи активності навчання.

Принципи наочності.

Принципи систематизації знань.

Тема 3. Психолого-педагогічні основи засвоєння знань у процесі навчання

Сучасні особистісні якості викладача ВШ.

Викладач як суб'єкт педагогічного процесу.

Особистісно-професійний саморозвиток викладача.

Психологічна характеристика особистісних якостей сучасного викладача.

Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість викладача. Структура готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Розвиток інноваційної поведінки педагога.

Тема 4. Поняття про методи, форми та прийоми навчання у вищій школі

Методи навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності; бінарні методи. Особливості організації навчального процесу у ВШ. Система організації навчального процесу у ВШ.

Стандарти вищої освіти.

Організація виховної роботи у ВШ.

Загальна характеристика методик викладання у ВШ.

Тема 5. Методи активізації пізнавальної діяльності студентів. Дидактичні вимоги до проведення лекцій

Дидактична мета лекції. Основні функції лекції: інформаційна, орієнтовна, пояснююча, переконувальна, підсумкова.

Основні етапи лекції: вступна частина, викладення, висновки.

Проблема єдності навчальних і виховних завдань у лекційному курсі. Завдання, переваги і недоліки лекційного викладу навчального матеріалу.

Загальнодидактичні вимоги до побудови лекційного курсу. Вимоги до структури лекційного курсу. Види лекції (вступна, тематична, оглядова, заключна): організація та характеристика.

Тема 6. Технологія та техніка організації та проведення семінарів, практичних, індивідуальних занять

Поняття та типи семінарських, практичних (лабораторних) занять.

Традиційні та нетрадиційні семінарські, практичні (лабораторні) заняття.

Структура та план-конспект семінарського, практичного заняття в традиційній формі. Структура та план-конспект семінарського, практичного заняття в активній формі. Карта оцінки практичного (семінарського) заняття.

Тема 7. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів.

Сутність самостійної роботи. Значення самостійної роботи.

Види самостійних робіт. Форми організації та проведення самостійної роботи.

Позитивні сторони і недоліки в організації самостійної роботи студентів.

Специфіка організації самостійної роботи із додатковою літературою (словниками, довідниками, науково-педагогічною літературою тощо).

Тема 8. Технології навчання у вищій школі.

Поняття педагогічної технології.

Класифікація педагогічних технологій.

Особливості та зміст сучасних педагогічних технологій.

Тема 9. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання Проблеми втілення освітньої технології у ВНЗ .

Суб'єкт-суб'єктні стосунки між викладачем та студентами.

Психологічна характеристика активного рефлексивного слухання та «Я-повідомлення» в комунікативному процесі викладача зі студентом.

Психологічні засоби, методи, прийоми підвищення ефективності професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на практичних заняттях та іспиті.

Тема 10. Організація проблемного навчання

Види інтенсивних технологій.

Модель лекційного заняття в традиційній формі.

Модель лекційного заняття в активній формі. Порядок і проведення лекцій в традиційній та активній формі.

Функції і роль студентів при проведенні лекційного заняття в активній формі.

Організація проблемного навчання.

.

4 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд		с.р.	лек	пр	лаб	інд
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Методика викладання у вищій школі											
Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу	3	2	2			6					
Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання	3	2				6					
Тема 3. Психолого-педагогічні основи засвоєння знань у процесі навчання	3	1	1			6					
Тема 4. Поняття про методи, форми та прийоми навчання у вищій школі	3	2	2			6					
Тема 5. Методи активізації пізнавальної діяльності студентів. Дидактичні вимоги до проведення лекцій	3	1	1			6					
Тема 6 Технологія та техніка організації та проведення семінарів, індивідуальних занять	3	2	2			6					
Тема 7 Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів	3	1		1		6					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р.		лек	пр	лаб	інд	с.р.
Тема 8 Технології навчання у вищій школі.	3	2	2			6						
Тема 9 Інноваційні педагогічні технології активізації навчання	3	1	1			6						
Тема 10 Організація проблемного навчання	3	1	1			6						
Усього	30	15	15			60						

5. Теми практичних занять для студентів денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу	2
2	Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання	3
3	Тема 3. Психолого-педагогічні основи засвоєння знань у процесі навчання	2
4	Тема 4. Поняття про методи, форми та прийоми навчання у вищій школі	2
5	Тема 9. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання	4
6	Тема 10. Організація проблемного навчання	2
Всього годин		15

6. Самостійна робота

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Визначте методологічні підходи до організації навчання в системі вищого навчального закладу	8	
2	Тема 2. Визначте структуру процесів навчання і викладання у ВНЗ.	8	
3	Тема 3. Обґрунтуйте дидактичні підходи до традиційного та особистісно-орієнтованого навчання у вищій школі.	4	
4	Тема 4. Запропонуйте типологію методів викладання дисциплін. Дайте характеристику форм організації навчального процесу у вищій школі	7	
5	Тема 5. Розкрийте зміст основних класифікацій форм організації навчального процесу у вищій школі.	8	
6	Тема 6. Обґрунтуйте, в чому полягає специфіка лекційних спецкурсів. Визначити основні завдання практичних занять з курсу дисциплін, що вивчаються на факультеті.	5	
7	Тема 7. Надайте загальну характеристику змісту підготовки фахівця за спеціальністю	5	
8	Тема 8. Здійснити аналіз навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за спеціальністю “Бакалавр”	5	
9	Тема 9. Здійснити аналіз навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” за спеціальністю	5	

	“Магістр ”		
10	Тема 10 Обґрунтуйте реалізацію принципу зв'язку теорії з практикою у викладанні дисциплін циклу.	5	
	Усього	60	

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання студенти виконують у формі підготовки доповідей, рефератів, тестових завдань, мультимедійних презентацій за наступними темами:

1. Дати характеристику консультації як форми організації навчального процесу. Класифікація консультацій.
2. Визначити функції консультації, залежно від форми організації занять (консультація до семінарського заняття, консультація до практичного заняття, консультації до екзаменів).
3. Охарактеризуйте зміст консультативної роботи викладача - керівника курсової, дипломної, магістерської роботи.
4. Визначити в чому полягає значення самостійної роботи студента вищого навчального закладу.
5. Дайте характеристику основних видів самостійної роботи студентів при вивченні дисциплін, що вивчаються на у факультеті.
6. Розкрийте зміст та запропонуйте кілька форм проведення семінарських занять з дисциплін, що вивчаються на факультеті.
7. Визначити в чому полягає наступність у змісті та структурі практичних занять з курсу дисциплін.
8. Розробити кілька варіантів плану практичного заняття до однієї теми курсу дисципліни, що вивчається на факультеті.
9. Обґрунтуйте власне уявлення про характер навчання і організацію навчального процесу у вищій школі щодо вивчення дисциплін.
10. Визначити, в чому полягає призначення практичних занять.
11. Запропонуйте загальну характеристику видів практичних занять.

Мультимедійна презентація

1. Розробити структуру і зміст однієї лекції (за вибором студента).
2. Розробити структуру і зміст одного семінарського заняття . (за вибором студента).
3. Розробити структуру і зміст одного практичного заняття з курсу (за вибором студента).
4. Розробити структуру і зміст лекції до одного з предметів (за вибором студента).
5. Розробити структуру і зміст кількох самостійних занять з одного предмету (за вибором студента).

8. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента. При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу:
 - словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

9. Методи контролю

Передбачається використання модульно-рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань студентів в кредитно модульній системі є складання студентами запланованого модулю. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання студентом комплексу заходів, запланованих кафедрою і передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань студентів, затверджених деканом факультету.

Підсумкова оцінка за модуль виставляється за 100-бальною шкалою. При умові, що студент успішно здає всі контрольні точки, набравши з кожної з них не менше мінімальної кількості балів, необхідної для зарахування відповідної контрольної точки, має за результатами роботи в триместрі підсумковий рейтинг не менше 55 балів, то за бажанням студента в залежності від суми набраних балів йому виставляється підсумкова екзаменаційна оцінка за національною шкалою і шкалою ECTS. Переведення набраних студентом балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Рейтинг студента за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100 балів	відмінно	A
81-89 балів	добре	B
75-80 балів	добре	C
65-74 балів	задовільно	D
55-64 балів	задовільно	E
30-54 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-29 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Контроль знань студентів передбачає проведення вхідного, поточного і підсумкового контролю.

Вхідний контроль знань проводиться на першому тижні першого триместру, в якому вивчається навчальна дисципліна, і включає контроль залишкових знань з окремих навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» і є базовими для її засвоєння.

Поточний контроль знань студентів включає письмові контрольні роботи з окремих тем модуля дисципліни та виконання (за бажанням студента) індивідуального завдання. Зразки білетів для проведення контрольних робіт та питання для підготовки до них наведено у додатку А.

Контрольні роботи з теоретичної частини дисципліни за темами розподілені наступним чином:

10. Методичне забезпечення

НАВЧАЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ ТА ПОСІБНИКИ

1. Андрусишин, Богдан Іванович. Методика викладання шкільного курсу "Основи правознавства" : підручник / Б. І. Андрусишин, А. М. Гуз. - К. : Знання, 2008. - 304 с.
2. Болонская декларация. Совместная декларация министров образования Европы Болонья, 19 июня 1999 года
3. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. Доп. та перероблене.. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с. Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. - 211 с.
5. Чужикова В. В. Методика викладання права.-К.: КНЕУ, 2010.- 428 с.
6. Яворська Г. Х. Педагогіка для правників: Навч. посіб. / Г. Х. Яворська. – К.: Знання, 2004. – 335 с.
7. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдєєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.-К.-2001.-Вип.24.– С. 108-111
8. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
9. Андрусишин Б. І., Гуз А.М. Методика викладання шкільного курсу «Основи правознавства»: підручник. – К.: Знання, 2008. — 301с.
10. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса.- М., 1982.- 256с. 13
11. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 228с.
12. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 126с.
13. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005.- 252
14. Ващенко Григорій, Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. – 1-е вид.– К.: Українська Видавнича спілка, 1997.– 441 с.
15. Вишневський О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневський . - Вид. 3-є, доопрац. і допов. - К. : Знання, 2008. - 568
16. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
17. Вітвицька, С С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с .

18. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання. – К., 2005.- 395 с.
19. Волкова Н.П Педагогіка.- К.: 2003.-575 с.
20. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навч. посібник – Донецьк: Вид-во "Ноулідж" (донецьке відділення), 2010. – 242
21. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. / О. М. Гончаренко.- К.: Знання, 2008. – 207 с.
22. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого- педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2008. - 256 с.
23. Зеленський К.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості / К.В.Зеленський, В.І.Козак, О.В.Синишин; /Нові технології навчання.-К.-2001.-Вип. 30.– С. 166-170
24. Кайданова Л. Г., Мнушко З. М..Модульна технологія навчання.Навч.-метод. Посібник.- Харків.: Золоті сторінки, 2002.- 83 с.
25. Кашкар'юв Г.В. Методика організації правовиховної практики: навч. посібник / Г.В. Кашкар'юв. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 156с.
26. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи.- К.: Знання, 2009.- 387 с.
27. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.- К.: Знання., 2005.- 485 с.
28. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник / С.П. Максимюк. – К.: Кондор, 2009. – 670с.
29. Малафіїк, І. В. Дидактика : навч. посіб. / І. В.Малафіїк. - К. : Кондор, 2005. - 400 с.
30. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. – К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”. – 2003. – 144 с.
31. Ортинський В Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л. Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 С.
32. Подласий И.П. Педагогика.- М.: ВЛАДОС, 2002.- 569 с.
33. Слепкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі.- К., 2000. 14
34. Теория и практика семестрово-блочного режима и 12-бального оцінювання занять учасників – Запорож'є: Просвіта, 2000.
35. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: Навчально- метод.посібник. Випуск 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. - Одеса, 2002 - С.424
36. Щекатунова, Г. Моніторинг педагогічних нововведень / Г. Щекатунова // Рідна школа. - 2009. - № 4. - С. 14-17.
37. Щербань П. М. Прикладна педагогіка.- К.: Вища школа, 2002.- 212
38. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. – Луцьк, 2010. – 308с.

39. Ягупов В. В. Педагогіка: Навч. посібник / В. В. Ягупов. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
40. Авдеєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдеєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.-К.-2001.-Вип.24.– С. 108-111
41. Андрощук Аліна . Професія юриста в країнах Європейського Союзу/ Юридичний журнал- К., 2011-34-37.
42. Величко О.Б. Гуманізація освіти та її вплив на становлення особистості студента//Проблеми освіти.-К.-2001.-Вип.24.– С. 25-29
43. Інформаційні технології і засоби навчання: зб.наук. праць / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О. Жука. – К.: Атіка, 2005. – 272 с.
44. Болонський процес: Нормативно-правові документи Болонський процес: Нормативно-правові документи / Європейський ун-т / З.І. Тимошенко (уклад.) З.І. Тимошенко (уклад.) . — К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. — 101с.
45. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. - вип. 61 / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш, І.А. Шелест та ін. – К., 2010. – 185с
46. Щекатунова, Г. Моніторинг педагогічних нововведень [Текст] / Г. Щекатунова // Рідна школа. - 2009. - № 4. - С. 14-17.
47. Уліщенко, Андрій. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації / А. Уліщенко // Освіта і управління. - 2009. - № 1. - С. 126-130. - Библиогр.: с. 130 15.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ДГУ – м. Дніпропетровськ, вул. Орловська, 1-Б, т. 371-51-39
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua
3. www.rozum.org.ua

Програму розроблено
професором кафедри менеджменту

Тельновою Г.В.